

Ott, E. / Frehner, M. / Frey, H.-U. / Lüscher, P., 1997. Gebirgsnadelwälder: Ein praxisorientierter Leitfaden für eine standortgerechte Waldbehandlung. Verlag Haupt, Bern, 287 s.

Knjiga "Visokogorski¹ gozdovi iglavcev" s podnaslovom "Navodila za rastišču primerno ravnanje z gozdovi namenjena praksi" izpod peresa uglednih švicarskih raziskovalcev, ki so hkrati tudi prekaljeni praktiki, je nastala tako rekoč iz prakse za prakso. Glavno delo pri pripravi knjige je opravil dr. Ernst Ott, docent za gojenje visokogorskih gozdov na züriški ETH. Slovenski gozdarski strokovni javnosti je dr. Ernst Ott poznan kot soavtor knjige Gebirgswaldbau, Schutzwaldpflege (Gojenje gorskih gozdov, Nega varovalnih gozdov; skupaj z H. Mayerjem). Mnogi ga poznajo tudi osebno, saj je reden gost v Sloveniji in dober poznavalec slovenskih gozdov in gozdarstva.

Knjiga je sestavljena iz štirih obsežnejših delov. V prvem delu avtorji obravnavajo posebnosti visokogorskih gozdov iglavcev, na podlagi katerih se ti gozdni ekosistemi značilno razlikujejo od nižjeležečih. Najprej spoznavamo splošno ekologijo visokogorskih gozdov in posebnosti rastišč, nato nam avtorji prikažejo osnovne značilnosti razvoja in zgradbe dreves in sestojev, spregovorijo o vplivu človeka na visokogorski svet ter na kratko predstavijo značilnosti gojenja visokogorskih gozdov v Švici.

V drugem delu je obširno prikazana problematika naravnega pomlajevanja visokogorskih gozdov iglavcev. V uvodu tega dela knjige na številnih ilustrativnih primerih spoznavamo pomen proučevanja spontanega naravnega razvoja gozdov za razumevanje procesov naravnega pomlajevanja in za prenos teh spoznanj v prakso naravne obnove gozdov. Največ prostora je namenjeno prav različnim strategijam pospeševanja in ohranjanja pomlajevanja visokogorskih gozdov. Posebej nazorno so obdelani za pomlajevanje ključni faktorji od toplote, pomanjkanja semen, do paše etc.

V tretjem delu knjige spoznavamo nego za stabilnost gorskih gozdov iglavcev. V uvodu avtorji s primeri poljudno, vendar domiselno razložijo pojem stabilnosti gozda in njegove attribute, kot jih uporabljajo v knjigi.

Temelje konceptu nege za stabilnost je zastavila delovna skupina za gojenje gorskih gozdov v okviru

¹ V nadaljevanju teksta so pod terminom visokogorski gozd mišljeni tako zgornji montanski kot altimontanski in subalpinski vegetacijski pasovi. Švicarji pod pojmom Gebirgswald namreč razumejo predvsem omenjene tri vegetacijske pasove, zato dobesedni prevod iz nemščine "Gebirgswald" - gorski gozd ni ustrezen.

švicarskega gozdarskega društva, ki deluje že več desetletij. Idejo sta podrobno obdelala in razvila Wasser in Frehnerjeva v okviru raziskovalne naloge. Rezultat je publikacija "Wegleitung Minimale Pflegemassnahmen für Wälder mit Schutzfunktion" (Smernice za minimalne negovalne ukrepe v gozdovih z varovalnimi funkcijami) Eidg. Drucksachen- und Materialzentrale, Bern; Bestellnummer 310.051d., ki jo je leta 1996 založil BUWAL (Zvezni urad za okolje, gozd in krajino). Publikacija je danes standardno delo za izdelavo in vrednotenje gojitvenih projektov v varovalnih gozdovih, ki jih financira švicarska zvezna vlada. Nujna nega varovalnih gozdov je namreč definirana tudi z novim švicarskim zveznim Zakonom o gozdovih iz leta 1991. Zakon v svojem 38. členu predvideva, da Švicarska zveza zagotavlja denarna nadomestila za nujne minimalne negovalne ukrepe, ki so potrebni za ohranjanje varovalne funkcije gozdov.

Prednostna naloga nege za stabilnost gozdov je prepoznavanje in izkoriščanje vseh naravnih procesov, ki samodejno pospešujejo stabilnost. Na drugem mestu sledijo umetni posegi za povečevanje stabilnosti sestojev, vendar samo v primeru, če so resnično potrebni in sonaravni.

V četrtem delu knjige so predstavljeni najznačilnejši rastiščni tipi gozdov švicarskih gora od zgornje montanske preko altimontanske do subalpinske vegetacijske stopnje ter njihova ekologija in gojenje gozdov. Knjiga obravnava tudi listnate in mešane gozdove v tem višinskem območju. Členitev rastišč temelji na višinskih vegetacijskih pasovih in na petih rastiščnih regijah. V uvodu spoznamo osnovne značilnosti in terminologijo vede o gozdnih rastiščih ter njeno povezanost z gojenjem gozdov. Sledi splošna predstavitev rastiščnih regij in višinskih pasov z gozdnimi rastišči. Za praktike je še posebej pomemben razdelek s prikazom in razlago najpomembnejših indikatorskih rastlin, ki jih za lažje prepoznavanje najdemo na odličnih barvnih fotografijah.

Osrednje mesto v knjigi zavzema izvorna in detajlna predstavitev najpomembnejših gozdnih rastišč. Vsakemu rastiščnemu tipu sta namenjeni dve strani v knjigi. Na podlagi združevanja spoznanj fitocenologije in pedologije je avtorjem uspelo pregledno in primerljivo,

